



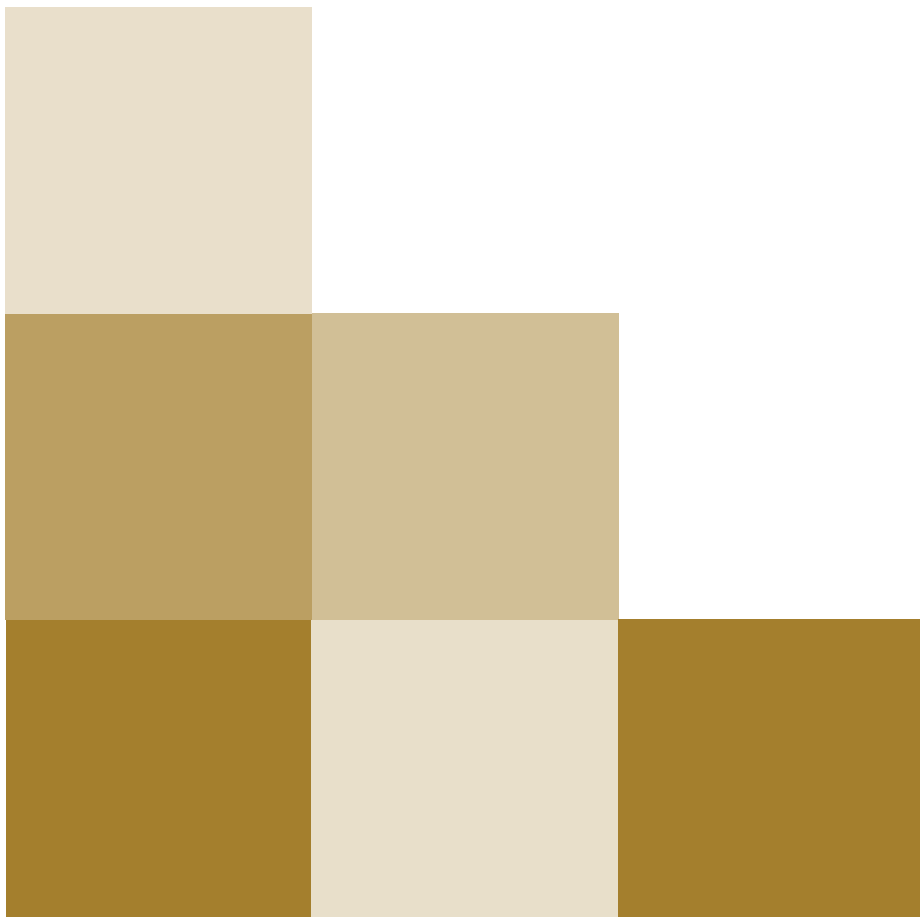
**VAGGERYDS
KOMMUN**

Verksamhetsberättelse 2025

Antagen av XXX

Ansvarig förvaltning: SÅM

Ansvarig tjänsteman: Titel



Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Väsentliga händelser	4
3	Ekonomi	5
3.1	Resultatredovisning	5
3.2	Ekonomisk analys	6
4	Verksamhetsuppföljning	7

1 Inledning

SÅM tog över det kommunala ansvaret för insamling och hantering av hushållsavfall den 1 januari 2018. SÅM står för Samverkan Återvinning Miljö, och är ett kommunalförbund som gemensamt bildats av Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner.

SÅM:s uppdrag är att ansvara för sophämtning, slamtömning, materialbehandling, gröntippar och återvinningscentraler i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner. Vi tror på en hållbar framtid och att vi tillsammans kan göra skillnad. Vi vill öka servicegraden till våra abonnenter, bidra till en långsiktigt hållbar utveckling, samt förbättra förutsättningarna för att ta vår region högre upp i den så kallade avfallstrappan, mot mer förebyggande, återanvändning och återvinning. Vi arbetar strategiskt och målinriktat för att minska avfallet i vår region. Det avfall som ändå uppstår vill vi i så stor utsträckning som möjligt återanvända eller återvinna för att på så sätt bidra till en framtid som håller länge.

God ekonomisk hushållning och balanskravet

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning för kommunerna. SÅM är ett kommunalförbund som utifrån kommunallagen har övertagit medlemskommunernas ansvar enligt 15 kap. miljöbalken. Ansvaret omfattar den avfallshantering som åligger kommunerna enligt denna lag.

Avfallsverksamheten är en strikt taxefinansierad verksamhet som ska utgå ifrån kommunallagens självkostnadsprincip enligt 2 kap. 6 §. Självkostnadsprincipen säger att kommuner och därigenom kommunalförbund inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Även i kommuner ska således avfallsverksamheten särredovisas från kommunens övriga verksamhet.

Överuttag, det vill säga taxeinkomster som överstiger kostnaderna för det kommunala avfallsuppdraget, ska inte betraktas som en vinst utan som en skuld som ska återföras till avgiftskollektivet. I normgivningen för den kommunala redovisningen görs följande uttolkning; "I den mån verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetalad intäkt (det vill säga som en skuld till avgiftskollektivet)." Detta innebär att taxeinkomsterna bör intäktsredovisas enligt den omvända matchningsprincipen.

Då överuttag enligt ovan inte är att anse som en vinst, utan snarare en skuld, så konstateras det samtidigt att grundregeln i balanskravet, att intäkterna ska vara större än kostnaderna, inte är tillämpligt för SÅM:s verksamhet. Med anledning av detta så redovisas normalt inget balanskravsresultat.

I rättspraxis har det godtagits att återbetalningspliktiga överuttag inte betalas tillbaka direkt till brukarna utan att medlen i stället gottgörs avgiftskollektivet genom avgiftsuttaget. En förutsättning för en sådan kollektiv reglering har varit att den skett enligt plan och inom en inte alltför lång tid från överuttaget. Eftersom varje generation ska stå för sina kostnader har det ansetts rimligt att återföring av överuttag sker inom en treårsperiod. Regleringen enligt denna "treårsregel" kan således ske genom att justera avgiftsuttaget eller kostnadsnivån upp eller ned beroende på vilken situation avfallsverksamheten befinner sig i.

2 Väsentliga händelser

Den verksamhet som SÅM bedriver påverkas av konjunkturläget. När hushållen konsumerar mindre så uppstår mindre avfall och därmed mindre kostnader för SÅM. Verksamheten får mindre mängder att ta hand om och det är lika med längre kostnader.

De upphandlingar som gjorts under åren med entreprenörerna har varit gynnsamma för SÅM. Entreprenadkostnaderna är en stor del av SÅM:s ekonomi och därför påverkar det SÅM:s ekonomi markant.

2025 har inte genererat någon indexering för SÅM och det påverkar också kostnaderna positivt.

Totalt sett så ser vi därför avsevärt lägre kostnader än budget för 2025, medan intäkterna följer budgeten väl.

3 Ekonomi

Ordförande direktionen: Marie Johansson

Förbundsdirektör: Jonatan Rosenquist

Ingående kommuner i
kommunalförbundet:

- Vaggeryd (17 %)
- Gnosjö (11%)
- Värnamo (39%)
- Gislaved (33 %)

3.1 Resultatredovisning

Resultaträkning, Tkr	Bokslut 2025	Budget 2025	Budget avvikelser 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	155 247	153 541	1 706	149 313
Verksamhetens kostnader	-124 963	-128 970	4 007	-119 036
Avskrivningar	- 15 944	- 16 286	342	- 14 499
Verksamhetens nettokostnad	14 339	8 285	6 054	15 778
Finansiella intäkter	263	200	63	254
Finansiella kostnader	- 3 051	- 3 450	399	- 4 830
Summa finansnetto	- 2 788	- 3 250	462	- 4 576
Resultat före bokslutsdisp. och skatt	0	0		0
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0		0
Årets resultat	11 551	5 035	6 516	11 202

3.2 Ekonomisk analys

Intäkter

- Intäkterna för SÅM ligger totalt sett 1 706 tkr högre mot budget.
- Den högre intäkten beror framförallt på en större ersättning från förpackningsproducenterna än förväntat. Under januari till december har SÅM erhållit 2 675 tkr mer än budgeterat. SÅM började införa FNI för flerbostadshus under hösten 2025, detta genererar mer pengar från Naturvårdsverket än vad som var budgeterat.
- Försäljningen av material från återvinningscentralerna, framförallt trä, bidrar till betydligt lägre intäkter än budgeterat. Det beror både på lägre ersättning och lägre mängder än förväntat. Intäkten inom återvinningscentralerna hamnar därför – 3 110 tkr lägre än budgeterat.
- Under 2025 har SÅM fått in intäkter motsvarande 617 tkr som ej varit budgeterat. Det handlar till exempel om försäkringsersättning, lönebidrag med mera.
- Taxeintäkterna har under 2025 ökat marginellt jämfört med budget, motsvarande 1 524 tkr.

Kostnader

- Kostnaderna för SÅM är totalt 4 007 tkr lägre än budgeterat under perioden januari till december. De lägre kostnaderna beror till stor del på gynnsamma upphandlingar där behandlingsavgifter och transportkostnader minskat. Även konjunkturläget bidrar då mindre mängder avfall lämnas in till SÅM:s anläggningar.
- Kostnaderna för administrationen ligger cirka 2 147 tkr lägre än budget. Huvudsakligen är det här kopplat till lägre personalkostnader och lägre konsultarvoden än förväntat. På personalsidan har det funnits vakanta tjänster under året medan vissa kostnader angående konsultkostnader har berört återvinningscentralerna istället för administrationen.
- Kostnaderna för insamling av hushållsavfall och slam ligger 597 tkr högre än budget vilket är en marginell avvikelse motsvarande cirka 1 %. Avvikelsen beror framförallt på högre driftkostnader än förväntat.
- Behandlingskostnaderna för matavfall och restavfall ligger 1 198 tkr lägre än budget. Detta beror framförallt på att det inte blivit några indexeringar i befintliga avtal samt lägre avfallsmängder än förväntat.
- Kostnaderna för anläggningarna ligger cirka 1 259 tkr lägre än budget. Detta beror bland annat på lägre kostnader för mottagning, transport och behandling av material under året, men samtidigt även lägre driftkostnader än budgeterat.

Räntor

- De finansiella kostnaderna ligger något lägre än budget (462 tkr). Främsta orsaken är lägre räntor än budgeterat.

Avskrivningar

- Vissa av årets investeringar på återvinningscentralerna har blivit försenade. Totalt sett är avskrivningskostnaderna därför 342 tkr längre än budget.